

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β΄

Ταχ. Δ/ση: Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr

email: dode@minedu.gov.gr

Πληροφορίες: Ε.Γκαβογιαννάκη, 2103442133,
Ε. Πλατάνα, 2103442693,
Β. Καραστάθη, 2103442100
Χ. Δημοπούλου, 2103442074

Μαρούσι, 09- 06 - 2021

Αρ. Πρωτ. Βαθμός Προτερ.
Φ.152/ 67569/Α5

ΠΡΟΣ: 1) Περιφερειακούς Δ/ντες Εκπαίδευσης
2) Διευθυντές Δ/νσεων ΔΕ
3) Προέδρους Επιτροπών Εξέτασης
Βαθμολογικών Κέντρων ΕΠΑΛ και
Ειδικών Εξεταστικών Κέντρων
(δια των Δ/ντών των Δ/νσεων Δ.Ε.)
4) Διευθυντές ΕΠΑΛ και ΕΝΕΕΓΥΛ
(δια των Δ/ντών των Δ/νσεων Δ.Ε.)

**ΘΕΜΑ: Πανελλαδικές εξετάσεις υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
Ημερησίων και Εσπερινών ΕΠΑΛ έτους 2021.**

ΣΧΕΤ: 1. Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) ΥΑ
2. Φ.251/27921/Α5/9-3-2021 (ΑΔΑ: 6ΗΣΚ46ΜΤΛΗ-ΡΧΑ) εγκύκλιος
3. Φ.152/ 63727/Α5/2-6-2021 (ΑΔΑ: Ψ5ΝΓ46ΜΤΛΗ-ΜΤΜ) εγκύκλιος
4. Φ.251/64572/Α5/3-6-2021 (ΦΕΚ 2363 Β΄) ΚΥΑ
5. Φ.251/64858/Α5/4-6-2021 (ΦΕΚ 2429 Β΄) ΥΑ

Η εξέταση των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες που αναφέρονται στο Ν.3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α΄), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 του Ν.4186/2013 (ΦΕΚ 193 Α΄) και με το άρθρο 51 του Ν.4547/2018 (ΦΕΚ 102 Α΄), γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθμ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) Υπουργικής Απόφασης. Με την παρούσα εγκύκλιο θεωρούμε σκόπιμο να περιγράψουμε με σύντομο τρόπο τις βασικές πτυχές της διαδικασίας της προφορικής εξέτασης των εξεταζόμενων υποψηφίων και να επισημάνουμε ορισμένα σημεία της, προκειμένου να ενισχυθεί η αντικειμενικότητα της εξέτασης.

Οι προαναφερόμενες διατάξεις που προβλέπουν τον τρόπο και τη διαδικασία εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έχουν εφαρμογή για τους υποψήφιους των ΓΕΛ όσον αφορά στα μαθήματα που εξετάζονται σε πανελλαδικό επίπεδο καθώς και στα ειδικά μαθήματα για τα οποία έχουν δηλώσει εξέταση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Παρακαλούμε τους Διευθυντές των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να μεριμνήσουν με δική τους ευθύνη ώστε να δοθεί αντίγραφο της παρούσας εγκυκλίου σε όλους τους Προέδρους των

Επιτροπών Εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προκειμένου να ενημερώσουν με ευθύνη τους όλα τα μέλη των επιτροπών αυτών για την πιστή εφαρμογή της.

Για την αποφυγή οποιασδήποτε σύγχυσης διευκρινίζεται ότι η αναφερόμενη διαδικασία εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αφορά μόνο στον τρόπο πανελλαδικής εξέτασης των υποψηφίων των ΓΕΛ για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση καθώς και στην εξέταση των παραπάνω υποψηφίων στα ειδικά μαθήματα και δεν συνδέεται με κανένα τρόπο με τις διατάξεις που αφορούν στην εισαγωγή των υποψηφίων με σοβαρές παθήσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, για τους οποίους ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 35 του Ν.3794/2009 (ΦΕΚ 156 Α').

Α. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΑ, ΤΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

1. Όπως είναι γνωστό οι υποψήφιοι/ες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εξετάζονται **προφορικά ή γραπτά**, κατά περίπτωση, ανάλογα με τις δυνατότητές τους σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β') Υπουργικής Απόφασης. Ειδικότερα:

α) Όσοι εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου Δ και Γ i) του άρθρου 1 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β') Υπουργικής Απόφασης εξετάζονται **μόνο γραπτά στο ίδιο εξεταστικό κέντρο στο οποίο εξετάζονται και οι υπόλοιποι/ες υποψήφιοι/ες του Λυκείου στο οποίο υπέβαλαν Αίτηση-Δήλωση**, σε ξεχωριστή αίθουσα και ο χρόνος εξέτασής τους μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Επιτροπής του Εξεταστικού Κέντρου, βάσει των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 3 της ως άνω ΥΑ και των οδηγιών που περιέχονται στην ανωτέρω 2 σχετική εγκύκλιό μας. **Ο χρόνος παράτασης της γραπτής εξέτασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 30' λεπτά.**

Συγκεκριμένα εξετάζονται μόνο γραπτά οι υποψήφιοι/ες που:

- i) έχουν ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα ακοής (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και πάνω
- ii) παρουσιάζουν προβλήματα λόγου και ομιλίας (δυσαρθρία, τραυλισμός)
- iii) παρουσιάζουν προβλήματα επιληψίας

iv) παρουσιάζουν διαταραχές στο φάσμα του αυτισμού, εφόσον στη γνωμάτευση των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) ή των ΚΕΔΔΥ ή των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων ή των Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων (ΙΠΔ) αναγράφεται ο γραπτός τρόπος εξέτασης.

- Για την υπαγωγή στις περιπτώσεις (i) και (iii) απαιτείται γνωμάτευση από τις Υγειονομικές Επιτροπές του ΚΕΠΑ (Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας) του ΕΦΚΑ.

- Οι περιπτώσεις (ii) και (iv) πιστοποιούνται με γνωμάτευση των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) ή των ΚΕΔΔΥ ή των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων ή των Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων (ΙΠΔ), στην οποία πρέπει να αναγράφεται ο γραπτός τρόπος εξέτασης.

Για τη διαδικασία πιστοποίησης και την ισχύ των γνωματεύσεων των παραπάνω περιπτώσεων ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στην ανωτέρω 2 σχετική εγκύκλιό μας.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 3 της ανωτέρω αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 897 Β') **ανάμεσα στους οριζόμενους επιτηρητές πρέπει κάποιος να είναι εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ87.01(ΠΕ14) ή ΠΕ87.02(ΠΕ18.10), λόγω της αναπηρίας κάποιων υποψηφίων.**

β) Όσοι εμπίπτουν στις διατάξεις των παραγράφων Α και Γ ii) του άρθρου 1 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β') Υπουργικής Απόφασης εξετάζονται **προφορικά στα Βαθμολογικά Κέντρα ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα** βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 της ως άνω ΥΑ και των οδηγιών που περιέχονται στις ανωτέρω 2 και 3 σχετικές εγκυκλίους μας.

Συγκεκριμένα εξετάζονται προφορικά μόνο οι εξεταζόμενοι/ες που αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση επειδή:

i) είναι τυφλοί, σύμφωνα με το Ν.958/79 (ΦΕΚ 191 Α΄) ή έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή είναι αμβλύωπες με ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67%,
 ii) έχουν κινητική αναπηρία μόνιμη ή προσωρινή τουλάχιστον 67% που συνδέεται με τα άνω άκρα,

iii) πάσχουν από σπαστικότητα των άνω άκρων,

iv) παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμσία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία ή

v) παρουσιάζουν διαταραχές στο φάσμα του αυτισμού, εφόσον στη γνωμάτευση των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) ή των ΚΕΔΔΥ ή των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων ή των Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων (ΙΠΔ) αναγράφεται ο προφορικός τρόπος εξέτασης.

- Η υπαγωγή στις περιπτώσεις (i) έως (iii) πιστοποιείται με σχετικές γνωματεύσεις, όπως περιγράφονται στην ανωτέρω 2 σχετική εγκύκλιό μας.

- Η υπαγωγή στην περίπτωση (iv) πιστοποιείται με γνωμάτευση που χορηγείται από τα Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), τα ΚΕΔΔΥ, τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων, ή από τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ).

- Η περίπτωση (v) πιστοποιείται με γνωμάτευση που χορηγείται από τα Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), τα ΚΕΔΔΥ, τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων, ή από τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ), στην οποία πρέπει να αναγράφεται ο προφορικός τρόπος εξέτασης.

Για τη διαδικασία πιστοποίησης και την ισχύ των γνωματεύσεων των παραπάνω περιπτώσεων ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στην ανωτέρω 2 σχετική εγκύκλιό μας.

γ) Σύμφωνα με τη παράγραφο Β του άρθρου 1 της αριθμ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) Υπουργικής Απόφασης, προφορικά εξετάζονται και οι υποψήφιοι με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον υποβάλουν γνωμάτευση ότι έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση. Στην περίπτωση αυτή, η γνωμάτευση χορηγείται από το οικείο Κέντρο Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) ή τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων ή τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ) άλλων Υπουργείων, ύστερα από προσκόμιση είτε ιατρικής βεβαίωσης Δημόσιου Νοσοκομείου που κοινοποιήθηκε σε δικαστικές αρχές, σε περίπτωση κακοποίησης του υποψηφίου λόγω γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή ενδοοικογενειακής βίας, είτε βεβαίωσης από δικαστική αρχή ή εισαγγελέα ανηλίκων, σε περίπτωση παραβατικής συμπεριφοράς. Γνωματεύσεις που έχουν τυχόν εκδοθεί από τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕΔΔΥ) ή τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ) χωρίς την παραπάνω διαδικασία και ισχύουν, πρέπει να επαναξιολογηθούν κατά τα ανωτέρω.

Δεν γίνονται δεκτές οι γνωματεύσεις οι οποίες αναφέρουν αναπηρίες ή μαθησιακές ή συναισθηματικές δυσκολίες **διαφορετικές** από εκείνες που αναγράφονται στις προαναφερόμενες περιπτώσεις. Κανένας άλλος και για οποιονδήποτε άλλο λόγο (υγείας κλπ) δεν επιτρέπεται να εξετάζεται προφορικά.

δ) Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 της αριθμ.Φ.251/22806/Α5/26-2-2021 (ΦΕΚ 897 Β΄) Υπουργικής Απόφασης οι υποψήφιοι που πάσχουν **από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων** που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή κατά τη διάρκεια της τακτικής περιόδου των πανελλαδικών εξετάσεων, δύνανται να εξετάζονται γραπτά στις Επαναληπτικές Πανελλαδικές Εξετάσεις του άρθρου 13Α του Ν.4186/2013 (ΦΕΚ 193 Α΄) στο σύνολο των μαθημάτων που έχουν δηλώσει στην

Αίτηση-Δήλωση. Για την περίπτωση αυτή οι υποψήφιοι, προκειμένου να συμμετάσχουν στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου, θα πρέπει το αργότερο εντός δύο (2) ημερών, εκ των οποίων τουλάχιστον η τελευταία εργάσιμη, από την ημέρα λήξης του Προγράμματος πανελλαδικών εξετάσεων είτε των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και Προσανατολισμού των ημερησίων και εσπερινών Γενικών Λυκείων είτε των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και Ειδικότητας των ημερησίων και εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων κατά περίπτωση, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στις αντίστοιχες εξεταστικές διαδικασίες, να καταθέσουν σχετική αίτηση προς την ΕΕΔΔΕ που εδρεύει στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στην οποία ανήκει το Λύκειο κατάθεσης της αίτησης-δήλωσής τους. Στην περίπτωση των Ειδικών Μαθημάτων και των νέων Μουσικών Μαθημάτων η προθεσμία κατάθεσης της σχετικής αίτησης είναι το αργότερο εντός δύο ημερών από την ημέρα εξέτασης του αντίστοιχου μαθήματος που είχε δηλώσει. Η αίτηση για συμμετοχή στις Επαναληπτικές Πανελλαδικές Εξετάσεις, θα πρέπει να συνοδεύεται από α) δικαιολογητικά ασθενείας ή ιατρική γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο τα οποία φέρουν σφραγίδα Διευθυντή είτε Κλινικής ΕΣΥ ή Εργαστηρίου ή Πανεπιστημιακού Τμήματος ή από Δημόσιο Κέντρο Υγείας, τα οποία φέρουν σφραγίδα του Διευθυντή του Κέντρου, ή β) δικαιολογητικά ασθενείας ή ιατρική γνωμάτευση από Ιδιωτικό Νοσοκομείο τα οποία φέρουν υπογραφή και σφραγίδα του θεράποντος ιατρού και του Διοικητικού Διευθυντή της ιδιωτικής Κλινικής, από τα οποία να προκύπτει η αδυναμία του υποψηφίου να συμμετάσχει σε γραπτή εξέταση. Στη γνωμάτευση/δικαιολογητικά ασθενείας, εκτός από το κάταγμα ή την προσωρινή βλάβη, πρέπει να πιστοποιείται ρητώς η αδυναμία χρήσης του άνω άκρου για γραφή και να αναγράφεται το χρονικό διάστημα ισχύος τους, το οποίο πρέπει να εμπεριέχει την περίοδο των πανελλαδικών εξετάσεων.

2. Οι υποψήφιοι των ημερησίων και εσπερινών ΕΠΑΛ των ανωτέρω περιπτώσεων Α, Β και Γ (ii) του άρθρου 1 της παρούσης, για τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα, εξετάζονται ως ακολούθως:

α) Στα Βαθμολογικά κέντρα (Β.Κ.) που έχουν οριστεί με Απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στην περίπτωση που οι υποψήφιοι που εξετάζονται σε ένα Β.Κ. είναι περισσότεροι από 80 με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορούν να ορίζονται και

β) Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα (Ε.Ε.Κ.) στην έδρα Περιφερειακής Εκπ/σης συνεκτιμώντας τις ιδιαίτερες συγκοινωνιακές συνθήκες κάθε περιοχής. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ε.Ε.Κ. από τους έχοντες τα προβλεπόμενα για τους Προέδρους των Βαθμολογικών Κέντρων προσόντα.

Η Επιτροπή εξέτασης του Βαθμολογικού Κέντρου ή του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου αποτελείται από:

i. Τον Πρόεδρο ή ένα (1) μέλος της Επιτροπής του οικείου Β.Κ. ή τον Πρόεδρο του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου (Ε.Ε.Κ), ως Πρόεδρο.

ii. Δύο (2) εκπαιδευτικούς λειτουργούς Δ.Ε. ΕΠΑΛ για κάθε εξεταζόμενο μάθημα από αυτούς που το δίδαξαν ένα τουλάχιστον σχολικό έτος κατά την τελευταία τριετία ως εξεταστές-βαθμολογητές. Σε περίπτωση έλλειψης εκπαιδευτικών ΕΠΑΛ μπορούν να χρησιμοποιηθούν Γενικού Λυκείου της ίδιας ή άλλης Δ/σης Εκπ/σης.

iii. Ένα (1) Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου ή εκπαιδευτικό λειτουργό Δ.Ε., με βαθμό Α', της ίδιας ή συγγενούς με το εξεταζόμενο μάθημα ειδικότητας ως εξεταστή – τρίτο βαθμολογητή. Ο καθηγητής πρέπει να έχει διδάξει το εξεταζόμενο μάθημα κατά προτίμηση ένα τουλάχιστον σχολικό έτος κατά την τελευταία διετία.

Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται εκπαιδευτικός λειτουργός Δ.Ε. ή διοικητικός υπάλληλος.

Τα μέλη και η γραμματεία της Επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Προέδρου Β.Κ ή του Ε.Ε.Κ.

Με απόφαση του Προέδρου της επιτροπής του Ε.Ε.Κ. ή του Β.Κ. μπορούν να ορίζονται ένας χειριστής του συστήματος λήψης των θεμάτων εφόσον το κέντρο διαθέτει σύστημα ηλεκτρονικής μετάδοσης θεμάτων, μέχρι εννέα (9) υπάλληλοι από το εκπαιδευτικό ή διοικητικό προσωπικό για την επικουρία του Ε.Ε.Κ. ή του Β.Κ. και δύο (2) άτομα βοηθητικό προσωπικό.

Στην Επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας (1) Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου (ΣΕΕ) Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕΣΥ ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΣΥ, για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.

Στον χώρο λειτουργίας της επιτροπής εξέτασης παρευρίσκεται ιατρός του δημοσίου ή ιδιώτης ιατρός, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη μετά από αίτηση του οικείου Διευθυντή Διεύθυνσης ΔΕ για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε έκτακτης ανάγκης των εξεταζομένων. Ο οριζόμενος ιατρός οφείλει να είναι παρών μισή τουλάχιστον ώρα πριν την έναρξη των εξετάσεων και να παραμένει σ' όλη τη διάρκεια των εξετάσεων. Σε περίπτωση αδυναμίας ορισμού ιατρού δύναται να ορίζεται νοσηλεύτης του δημοσίου.

Δεν μπορεί να συμμετέχει στις Επιτροπές του Βαθμολογικού και του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου όποιος έχει σχέση συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού με υποψήφιο που εξετάζεται σ' αυτήν ή καθηγητής που δίδασκε στο Λύκειο στο οποίο φοιτούσε ο εξεταζόμενος υποψήφιος.

Η λειτουργία των ανωτέρω επιτροπών γίνεται με βάση τις επιπλέον προδιαγραφές του 2021 λόγω των έκτακτων συνθηκών εξαιτίας του κορωνοϊού (βλ. παρ. 7).

3. i) Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γνωστοποιούν στους Διευθυντές των Επαγγελματικών Λυκείων της περιοχής ευθύνης τους τον χώρο λειτουργίας του Βαθμολογικού Κέντρου ή του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου κατά περίπτωση, στον οποίο θα εξετασθούν οι προφορικά εξεταζόμενοι μαθητές/τριες και απόφοιτοι του σχολείου τους.

ii) Οι Διευθυντές των Επαγγελματικών Λυκείων οφείλουν να ενημερώσουν προσωπικά κάθε προφορικά εξεταζόμενο του Λυκείου τους για τον χώρο εξέτασής του/της και να αναρτηθεί σχετική ανακοίνωση στον πίνακα ανακοινώσεων του Λυκείου.

Επίσης για τη σωστή ενημέρωση των υποψηφίων των ΕΠΑΛ που θα εξετασθούν προφορικά στα Βαθμολογικά ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα πρέπει στο δελτίο εξεταζομένου να αναγράφεται το Βαθμολογικό ή το Ειδικό εξεταστικό Κέντρο εξέτασής τους.

4. Για την υλοποίηση των διαδικασιών αυτών οι Διευθυντές των Επαγγελματικών Λυκείων έχουν ελέγξει τη νομιμότητα των σχετικών γνωματεύσεων που υπέβαλαν οι υποψήφιοι/ες, βάσει των ισχυουσών διατάξεων και έχουν ήδη αποστείλει κατάσταση στην οικεία ΔΔΕ με τους εξεταζομένους/ες που υπέβαλαν εμπρόθεσμα τη σχετική αίτηση και τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για προφορική εξέταση.

Στην κατάσταση αναγράφονται τα ατομικά στοιχεία εξεταζόμενου/ης, ο κωδικός αριθμός του/της, τα εξεταζόμενα μαθήματα γενικής παιδείας και ειδικότητας για τους υποψηφίους των Τομέων σπουδών των ΕΠΑΛ και τα τυχόν ειδικά μαθήματα στα οποία έχει δηλώσει να εξεταστεί.

Επίσης στην κατάσταση αναγράφεται το Επαγγελματικών Λύκειο υποβολής της Αίτησης-Δήλωσης του εξεταζόμενου/ης, καθώς και ο λόγος της προφορικής εξέτασής του/της.

5. Μαζί με την κατάσταση του ΕΠΑΛ, στην οποία θα αναγράφονται τα παραπάνω στοιχεία, αποστέλλεται στην ΔΔΕ και αντίγραφο της σχετικής γνωμάτευσης κατά περίπτωση. **Η ΔΔΕ ελέγχει τη νομιμότητα των σχετικών γνωματεύσεων που υπέβαλαν οι υποψήφιοι/ες, βάσει των ισχυουσών διατάξεων. Σε περίπτωση οποιασδήποτε διαφοροποίησης της ΔΔΕ σχετικά με τη νομιμότητα των γνωματεύσεων, η ΔΔΕ έρχεται σε συνεννόηση με το οικείο Λύκειο σχετικά με την ισχύ της γνωμάτευσης.**

Αφού συγκεντρωθούν από την ΔΔΕ τα στοιχεία από όλα τα Λύκεια, καταχωρούνται όλοι οι εξεταζόμενοι/ες ΕΠΑΛ σε καταστάσεις ανά Βαθμολογικό ή Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο. Στις καταστάσεις αυτές αναγράφονται όλα τα αναφερόμενα στοιχεία που περιλαμβάνουν οι καταστάσεις των ΕΠΑΛ προέλευσης.

6. Αντίγραφο της παραπάνω κατάστασης, στην οποία αναγράφεται και ο λόγος της προφορικής εξέτασης, αποστέλλεται **στον/στην Πρόεδρο της Επιτροπής του Βαθμολογικού Κέντρου ή του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου**, ο/η οποίος/α συγκροτεί τις οικείες επιτροπές από καθηγητές – βαθμολογητές από αυτούς που δίδαξαν το εξεταζόμενο μάθημα σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο εδάφιο α της παραγράφου 2 του άρθρου 3 της ως άνω ΥΑ, οι οποίοι έχουν ανάλογη εμπειρία στην εξέταση μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και προέρχονται από σχολεία του ίδιου ή όμορου νομού. Συνιστάται, όταν είναι εφικτό, για την αντικειμενική εξέταση των υποψηφίων, ο ορισμός του εξεταστή – βαθμολογητή και του τρίτου βαθμολογητή να γίνεται από εκπαιδευτικούς όμορων νομών ή όμορης Δ/σης Δ.Ε. Οι εξεταστές ορίζονται λίγο πριν τη διεξαγωγή των εξετάσεων από τον Πρόεδρο της Επιτροπής και δεν ανακοινώνονται σε κανένα τρίτο για οποιονδήποτε λόγο. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί Δ.Ε. της Διεύθυνσης στην οποία εδρεύει το Β.Κ. ή Ε.Ε.Κ., οι οποίοι δίδαξαν το οικείο μάθημα για ένα τουλάχιστον έτος την τελευταία τριετία, υποχρεούνται να συμμετάσχουν στην εξέταση – βαθμολόγηση των προφορικών υποψηφίων, εφ’ όσον ορισθούν από τον Πρόεδρο της επιτροπής.

Ο/Η Πρόεδρος θα μελετήσει τη γνωμάτευση κάθε μαθητή/τριας, προκειμένου να διασφαλίσει την ασφαλή πορεία της διαδικασίας και τις ειδικές συνθήκες που πρέπει να εξασφαλίσει ενημερώνοντας τα μέλη των επιτροπών και τους/τις επιτηρητές/τριες (π.χ. αποφυγή επίτασης του άγχους των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που αντιμετωπίζουν και συναισθηματικές δυσκολίες, ενημέρωση ως προς την πολύ ιδιαίτερη επικοινωνιακή ιδιοσυγκρασία ή την ύπαρξη Εκπαιδευτικού Παράλληλης Στήριξης, μεγεθύνσεις κειμένων και ειδικός φωτισμός κλπ).

Παράκληση προς όλους τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία για την τήρηση του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων των μαθητών/τριών και για τη διαχείρισή τους με εμπιστευτικό πρωτόκολλο.

Επισημαίνεται ότι οι εξεταστές - βαθμολογητές θα παραλάβουν κωδικό σύμφωνα με τις οδηγίες της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων. Επίσης η καταχώριση της βαθμολογίας θα γίνεται στο Ε.Ε.Κ., με τη διαδικασία που προβλέπεται στο κεφάλαιο 9 της αντίστοιχης εγκυκλίου μας Φ.152/ 63727/Α5/2-6-2021 με θέμα: «Πανελλαδικές εξετάσεις υποψηφίων ημερησίων και εσπερινών ΕΠΑΛ έτους 2021».

Με απόφαση του Δ/ντή Δ.Ε ορίζεται ο απαραίτητος αριθμός επιτηρητών για τους/τις υποψηφίους/ες που εξετάζονται στα Βαθμολογικά ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα.

7. Επιπλέον προδιαγραφές για το 2021. Λόγω των έκτακτων συνθηκών εξαιτίας του κορωνοϊού, για φέτος πρέπει να τηρούνται οι εξής επιπλέον προδιαγραφές για την προφορική εξέταση των υποψηφίων καθώς και όσα ορίζονται στην αριθ.Φ.251/64572/Α5/3-6-2021 (ΦΕΚ 2363 Β') ΚΥΑ:

- οι επιτροπές προφορικής εξέτασης ΔΕΝ θα λειτουργήσουν στο χώρο λειτουργίας των ΒΚ, δηλαδή στους χώρους της βαθμολόγησης των γραπτών, αλλά σε παρακείμενο κτήριο ή ανεξάρτητες αίθουσες, για να αποφεύγεται ο συγχρωτισμός υποψηφίων και βαθμολογητών.

- στις αίθουσες αναμονής και προετοιμασίας των προφορικών υποψηφίων, πρέπει να τηρείται η απόσταση του 1,5 μέτρου ανά υποψήφιο και οι αίθουσες να έχουν επαρκή φυσικό αερισμό

- στις αίθουσες εξέτασης οι εξεταστές-βαθμολογητές και ο υποψήφιος θα τηρούν την απόσταση του 1,5 μέτρου και οι αίθουσες να έχουν επαρκή φυσικό αερισμό

- σε κάθε αίθουσα εξέτασης θα λειτουργεί ΜΟΝΟ μία τριμελής επιτροπή εξέτασης

- σε κάθε τριμελή επιτροπή εξέτασης θα αναλογούν 5-7 το μέγιστο υποψήφιοι.

**Β. ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ**

Όσοι εμπίπτουν στις διατάξεις για προφορική εξέταση επειδή, λόγω της υφιστάμενης φυσικής αδυναμίας τους (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, φάσμα αυτισμού με προφορική εξέταση, κινητική αναπηρία μόνιμη ή προσωρινή τουλάχιστον 67% που συνδέεται με τα άνω άκρα ή σπαστικότητα των άνω άκρων ή προβλήματα στην όραση), αδυνατούν να εκφράσουν γραπτά τις γνώσεις τους, τους παρέχεται η ευκαιρία να τις διατυπώσουν προφορικά. Κατά τα λοιπά η εξέτασή τους δεν διαφέρει από την εξέταση των υπόλοιπων υποψηφίων που εξετάζονται γραπτά. Έτσι λοιπόν αυτοί εξετάζονται στα ίδια θέματα με το ίδιο πρόγραμμα και την ίδια διάρκεια εξέτασης με αυτούς που εξετάζονται γραπτά.

Ειδικά ως προς τη συνολική διάρκεια εξέτασης των εξεταζομένων προφορικά, πρέπει να διασαφηνιστεί ότι στη συνολική διάρκεια της προφορικής εξέτασης συμπεριλαμβάνεται

α) ο χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ώρες, όπως για όλους τους υποψηφίους των πανελλαδικών εξετάσεων, μετά την παρέλευση του οποίου οι υποψήφιοι/ες κλείνουν τα τετράδια, μέσα στα οποία έχουν βάλει τα θέματα, και περιμένουν να κληθούν από την επιτροπή

β) ο χρόνος αξιολόγησης – βαθμολόγησης που ξεκινά μετά την παρέλευση του τρίωρου χρόνου προετοιμασίας ή όταν κάποιος/α υποψήφιος/α (πριν την παρέλευση του τρίωρου) δηλώσει έτοιμος/η για αξιολόγηση. Η επιτροπή έχει τη δυνατότητα, εφόσον από την πορεία αξιολόγησης – βαθμολόγησης του εξεταζομένου διαπιστώσει ότι είναι βάσιμο το αίτημά του για παράταση του χρόνου αξιολόγησης – βαθμολόγησης, να του παρέχει κάποια παράταση χρόνου η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30') λεπτά η οποία συνδέεται άμεσα με την εξέλιξη της **αξιολόγησης – βαθμολόγησης** του κάθε εξεταζόμενου/ης και την εκτίμηση της επιτροπής.

Όσον αφορά στη διαδικασία της εξέτασης, επισημαίνουμε ότι οι εξεταζόμενοι/ες υποψήφιοι/ες εισέρχονται στις αίθουσες εξέτασης την ίδια ώρα που εισέρχονται και οι λοιποί εξεταζόμενοι στα εξεταστικά κέντρα, τους χορηγείται το τετράδιο και αναγράφουν τα ατομικά τους στοιχεία στους οικείους χώρους (αν αδυνατούν από μόνοι τους βοηθούνται από τους επιτηρητές). Μετά τον έλεγχο της ταυτοπροσωπίας και της ορθής αναγραφής των ατομικών στοιχείων, αυτά καλύπτονται από τους επιτηρητές με αδιαφανές αυτοκόλλητο ώστε να καθίσταται ανώνυμο το κάθε τετράδιο.

Τα αυτοκόλλητα αριθμητήρια των εξεταζομένων προφορικά υποψηφίων ΕΠΑΛ περιλαμβάνουν **δεκατέσσερα ψηφία**, από τα οποία τα **τρία (3) πρώτα** συμπίπτουν με τον **κωδικό αριθμό της οικείας επιτροπής εξέτασης** «υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», τα επόμενα **επτά (7) ψηφία** αντιστοιχούν στον **κωδικό του ΕΠΑΛ** και τα **τέσσερα (4) τελευταία ψηφία** αντιστοιχούν στον **αύξοντα αριθμό των γραπτών ΕΠΑΛ**. Επίσης, αναγράφεται το λεκτικό του ΕΠΑΛ. Το κάθε αυτοκόλλητο αριθμητήριο είναι τυπωμένο σε τρία αντίγραφα, από τα οποία τα δύο πρώτα επικολλούνται από τους επιτηρητές στην εξωτερική πλευρά του τετραδίου στη θέση ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΤΡΑΔΙΟΥ και το τρίτο παραμένει στο στέλεχος. Ο χώρος που έχει επικολληθεί το αυτοκόλλητο επικαλύπτεται με ευθύνη του προέδρου της επιτροπής εξέτασης κατά τρόπο που να **μην είναι αναγνωρίσιμο το ΕΠΑΛ προέλευσής του**. (βλέπε κεφάλαιο 7 της Φ.152/ 63727/Α5/2-6-2021 με θέμα: «Πανελλαδικές εξετάσεις υποψηφίων ημερησίων και εσπερινών ΕΠΑΛ έτους 2021»).

Αμέσως μετά τη λήψη των θεμάτων ο Πρόεδρος της επιτροπής μεριμνά για:

α) τη διανομή αντιγράφου των θεμάτων σε κάθε εξεταζόμενο/η, οπότε αρχίζει και ο χρόνος έναρξης της εξέτασης. Ο/Η επιτηρητής/τρια μπορεί να αναγνώσει τα θέματα αν ζητηθεί από τον εξεταζόμενο. Είναι αυτονόητο ότι οι διατάξεις για τις υποχρεώσεις των εξεταζομένων ισχύουν και για

τους/τις υποψηφίους/ες αυτούς από την στιγμή που θα εισέλθουν στο εξεταστικό κέντρο και μέχρι την ολοκλήρωση της εξέτασής τους. Την ευθύνη για την τήρηση της τάξης και της ομαλότητας διεξαγωγής της εξέτασης για όσο χρόνο οι εξεταζόμενοι/ες μελετούν τα θέματα και προετοιμάζονται για να παρουσιάσουν στην επιτροπή έχουν οι επιτηρητές. Κατά την διάρκεια της εξέτασης η ευθύνη αυτή βαρύνει την επιτροπή. Η αρμοδιότητα τυχόν επιβολής στους εξεταζόμενους των προβλεπομένων πειθαρχικών ποινών ανήκει στην επιτροπή εξέτασης, στην οποία αναφέρουν οι επιτηρητές οποιοδήποτε πρόβλημα ήθελε ανακούψει.

β) τη συγκέντρωση των βαθμολογητών και αναβαθμολογητών – μελών της επιτροπής του κάθε μαθήματος πριν την έναρξη της εξέτασης και αμέσως μετά την λήψη των θεμάτων, προκειμένου να συζητήσουν και να ομογενοποιήσουν την κρίση τους ώστε να επιτύχουν σύγκλιση των απόψεων τους για τις ζητούμενες απαντήσεις. Η επιτροπή δηλαδή λειτουργεί κατά ανάλογο τρόπο που λειτουργεί και η ομάδα βαθμολογητών στο Βαθμολογικό Κέντρο. Με αυτό τον τρόπο όλοι οι εξεταστές θα είναι προετοιμασμένοι όταν θα προσέλθουν οι εξεταζόμενοι/ες ενώπιόν τους για την προφορική εξέταση και η κρίση τους θα είναι πιο αντικειμενική και άμεση.

Στους εξεταζόμενους παρέχεται ο χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος είναι τουλάχιστον ίσος με το χρόνο δυνατής αποχώρησης και δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις ώρες, προκειμένου να μελετήσουν, να κατανοήσουν τα θέματα και να κρατήσουν, εφόσον το επιθυμούν, σημειώσεις στο τετράδιο τους για να τις χρησιμοποιήσουν όταν θα προσέλθουν στην επιτροπή προκειμένου να εξεταστούν. Όταν είναι έτοιμοι ή όταν παρέλθει ο τρίωρος χρόνος προετοιμασίας, προσέρχεται ο κάθε ένας ξεχωριστά στην αίθουσα όπου παρευρίσκονται τα μέλη της Επιτροπής Εξέτασης. Στην αίθουσα αυτή παρευρίσκονται υποχρεωτικά τα τρία μέλη (οι δύο βαθμολογητές και ο τρίτος βαθμολογητής) και δυνητικά, εφόσον ο αριθμός των επιτροπών το επιτρέπει, ο/η Πρόεδρος ή ο/η γραμματέας της επιτροπής ή και οι δύο.

Επίσης στην επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας (1) Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου (ΣΕΕ) Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕΣΥ ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΣΥ, για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, την ενημέρωση των μελών των επιτροπών πριν την παράδοση των θεμάτων για τη φύση των δυσκολιών των μαθητών και όποτε άλλοτε ζητηθεί από την επιτροπή. Οι εκπαιδευτικοί, ο/η ΣΕΕ Ειδικής Αγωγής και ο/η Προϊστάμενος/μένη ΚΕΣΥ δεν μπαίνουν στις αίθουσες αφού δοθούν τα θέματα και σε καμία περίπτωση δεν αναπτύσσουν συζήτηση με τους/τις εξεταζόμενους/νες σχετικά με αυτά και τις απαντήσεις τους. Αν παραστεί ανάγκη οποιασδήποτε εξατομικευμένης βοήθειας (π.χ. να διαβάσει κάποιος ξανά τα θέματα στον εξεταζόμενο), οι επιτηρητές/τριες την παρέχουν σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στην αρχική ενημέρωση από τους ειδικούς. Αν ο/η μαθητής/τρια συνοδεύεται από εκπαιδευτικό Παράλληλης Στήριξης, αυτός/ή μπορεί να παρίσταται κατά την εξέταση, χωρίς να συμμετέχει στη διαδικασία.

Ο εξεταζόμενος αναπτύσσει προφορικά στα τρία (3) μέλη – εξεταστές τις απαντήσεις του στα θέματα, με όποια σειρά επιθυμεί. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των απαντήσεών του μπορεί να συμβουλευτεί τις σημειώσεις του στο τετράδιο και τα θέματα. Όταν ολοκληρώσει την εξέτασή του παραδίδει το τετράδιο στον/στην Πρόεδρο ή στον/στην γραμματέα της επιτροπής και αποχωρεί από την αίθουσα και το εξεταστικό κέντρο. Ο/Η Πρόεδρος της επιτροπής παραδίδει αμέσως και πριν από την είσοδο άλλου εξεταζόμενου το τετράδιο στον πρώτο βαθμολογητή, ο οποίος αναγράφει **το συνολικό βαθμό και την αναλυτική βαθμολογία** που έδωσε στον εξετασθέντα και υπογράφει στις οικείες θέσεις. Στη συνέχεια παραδίδει το γραπτό στον/στην Πρόεδρο ή στον/στην Γραμματέα, ο οποίος, αφού επικαλύψει με αδιαφανές αυτοκόλλητο τον βαθμό του πρώτου βαθμολογητή, δίνει το γραπτό στον δεύτερο βαθμολογητή, ο οποίος ακολουθεί την ίδια διαδικασία με τον πρώτο.

Μετά την παράδοση του γραπτού από τον δεύτερο βαθμολογητή, ο/η Πρόεδρος αποκαλύπτει τους βαθμούς του πρώτου και εφόσον στον τελικό βαθμό υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη των δώδεκα

μονάδων, επικαλύπτει τους βαθμούς και των δύο βαθμολογητών και το γραπτό παραδίδεται στον τρίτο βαθμολογητή (αναβαθμολογητή) για την προβλεπόμενη αναβαθμολόγηση.

Για τη διαδικασία αναγραφής των επιμέρους βαθμολογιών και του συνολικού βαθμού στον ειδικό χώρο του τετραδίου του εξεταζόμενου ακολουθούνται οι ίδιες οδηγίες που αφορούν στις πανελλαδικές εξετάσεις Επαγγελματικού Λυκείου.

Σημειώνεται ότι οι εξεταστές κατά τη διάρκεια της εξέτασης μπορούν να κρατούν σημειώσεις για να βοηθηθούν στη σωστή αξιολόγηση του εξεταζόμενου, όμως πρέπει με ευθύνη των ίδιων και του/της Προέδρου της επιτροπής κανένα από τα άλλα δύο μέλη – εξεταστές να μην λαμβάνει γνώση των σημειώσεων αυτών αλλά ούτε και του βαθμού που δίνουν τελικά. Ο κάθε εξεταστής καταστρέφει με ευθύνη του τις σημειώσεις που τυχόν κράτησε αμέσως μόλις ολοκληρώσει την αξιολόγησή του. Απαγορεύεται επίσης κατηγορηματικά να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία με ευθύ ή έμμεσο τρόπο στον εξεταζόμενο ή σε οποιονδήποτε τρίτο σχετικά με την αξιολόγηση και τη βαθμολογία του εξεταζόμενου.

Αυτονόητο είναι επίσης ότι απαγορεύεται η είσοδος στο εξεταστικό κέντρο οποιουδήποτε άλλου προσώπου εκτός των επιτηρητών, των μελών της Επιτροπής Εξέτασης, του ιατρού και του ΣΕΕ Ειδικής Αγωγής ή του Προϊσταμένου του οικείου ΚΕΣΥ ή του εκπαιδευτικού Δ.Ε. ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΣΥ που μπορεί να παρίσταται στην Επιτροπή για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.

Δ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Οι υποψήφιοι/ες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πρέπει κατά τη διάρκεια της εξέτασης να αντιμετωπίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι σε καλή ψυχολογική κατάσταση και να αποδώσουν σύμφωνα με τις γνώσεις και τις ικανότητές τους.

Η αξιολόγηση με προφορικές δοκιμασίες στα Κέντρα Εξέτασης υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συνιστά μια διαφοροποιημένη προσέγγιση που απορρέει από τις διαφοροποιημένες διδακτικές πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί προκειμένου να υποστηρίξουν μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Πρόκειται για μαθητές/τριες ικανούς/ές να παρακολουθήσουν το πλήρες Αναλυτικό Πρόγραμμα της τάξης τους και εμποδίζονται από δυσκολίες στη διαχείριση του χρόνου, του γραπτού λόγου και στην απόδοση των γνώσεών τους με τους κοινούς τρόπους εξέτασης. Η προφορική διαδικασία εξέτασης των μαθητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δίνει την ευκαιρία στους μαθητές/τριες να αποδώσουν σύμφωνα με τις γνώσεις τους και την προσπάθειά τους.

Α) Όσον αφορά στους/τις μαθητές/τριες με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (Δ.Α.Φ.) προτείνονται τα εξής:

Κατά την τρίωρη αξιολόγηση των μαθητών/τριών με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος επιτρέπονται οι ρουτίνες που επιθυμούν και δεν παραβιάζουν τους γενικούς κανονισμούς (π.χ. ένα συγκεκριμένο αντικείμενο πάνω στο θρανίο ή μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με το φωτισμό κλπ). Επίσης φροντίζουμε για την αποφυγή ερεθισμάτων που παρενοχλούν τους μαθητές με Δ.Α.Φ. να συγκεντρωθούν και αφορούν στην ιδιαίτερη λειτουργικότητά τους ως προς τις αισθήσεις τους (θόρυβοι ή συζητήσεις στο φόντο της αίθουσας, αποφυγή βλεμματικής επαφής, μεταβολές του φωτισμού κλπ.).

Κατά την αξιολόγηση – βαθμολόγηση οι μαθητές/τριες με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος έχουν ανάγκη από πολύ συγκεκριμένες και προβλέψιμες διαδικασίες οι οποίες βοηθούν στη μέγιστη απόδοσή τους (π.χ. μπορεί να ζητήσουν να σταθούν όρθιοι/ες ή να καθίσουν πιο πλάγια, μπορεί να αποδιοργανώνονται από το επίμονο βλέμμα, μπορεί να χρειάζονται να συμβουλευονται το γραπτό τους). Οι ερωτήσεις που απευθύνονται από τον/τη βαθμολογητή/τρια χρειάζεται να είναι σύντομες και συγκεκριμένες, να δίνονται κατά μικρότερες περιόδους και να αποφεύγονται οι γενικού τύπου ερωτήσεις – παρατηρήσεις. Χρειάζεται να απευθύνονται παραινετικές ερωτήσεις, σε κάθε φάση της

αξιολόγησης – βαθμολόγησης και να μεσολαβεί μικρός χρόνος αναμονής ή σιωπής προκειμένου ο/η μαθητής/τρια να απαντήσει.

Οι μαθητές/τριες με Δ.Α.Φ. που συνοδεύονται από εκπαιδευτικό Παράλληλης Στήριξης (Π.Σ.) δικαιούνται να συνοδεύονται από τον/τη συγκεκριμένο/η εκπαιδευτικό και στην αξιολόγηση – βαθμολόγηση, ώστε να επιτυγχάνουν την εξοικείωση που χρειάζονται. Οι εκπαιδευτικοί Π.Σ. δεν παρεμβαίνουν, δεν εξηγούν, δεν βοηθούν τον/την εξεταζόμενο/η αλλά μπορούν να υποστηρίξουν τον/τη μαθητή/τρια με τις μη λεκτικές παραινέσεις και τους οπτικούς δείκτες που έχουν καθιερώσει μεταξύ τους προκειμένου να επιτυγχάνεται η συνεργασία.

Β) Όσον αφορά στους/τις μαθητές/τριες με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (Ε.Μ.Δ.) προτείνονται τα εξής:

Οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία) αντιμετωπίζουν κυρίως δυσκολίες στη διαχείριση του γραπτού λόγου και στην αυθόρμητη παραγωγή γραπτού και ρέοντος λόγου (π.χ. δυσκολίες στην ανάγνωση μεγάλων κειμένων, ασυνέπειες ως προς την ορθή γραφή και τη σύνταξη, αγνόηση των συμβόλων τονισμού και στίξης, κλπ). Για τον λόγο αυτό άλλωστε αξιολογούνται με προφορικές δοκιμασίες. Έχουν βέβαια το δικαίωμα, κατά το στάδιο της προετοιμασίας του θέματος, να χρησιμοποιούν πρόχειρο, όπου θα καταγράψουν τις σκέψεις τους και στη συνέχεια να αναπτύσσουν προφορικά τις απαντήσεις τους.

Συχνά συνεμφανίζουν δυσκολίες στην συγκέντρωση και στην επικέντρωση προσοχής και απορροφούνται από τους θορύβους του «φόντου» (συζητήσεις στον διάδρομο, θορυβώδης κινητικότητα κλπ). Οι επιτηρητές προτείνεται να βοηθούν τους μαθητές/τριες με παραινέσεις ως προς τη συγκέντρωση και ως προς την τήρηση του χρόνου και να εξασφαλίζουν την αδιατάρακτη ροή της διαδικασίας.

Κατά την αξιολόγηση – βαθμολόγηση των μαθημάτων των θετικών επιστημών καταβάλλεται προσπάθεια να αξιολογηθούν οι γνώσεις, η ανάπτυξη σκεπτικού και στρατηγικής επίλυσης των προβλημάτων πέραν των υπολογιστικών και διαχειριστικών δυσκολιών (π.χ. αναριθμητισμό) που άλλωστε συνιστούν μέρος των δυσκολιών των μαθητών με Ε.Μ.Δ. Οι μαθητές/τριες που αντιμετωπίζουν Ε.Μ.Δ. του τύπου δυσαριθμίας, αστοχούν πολλές φορές στη χρήση των συμβόλων και των προσήμων. Προκειμένου να μην καταναλώσουν όλο τον χρόνο τους στη λάθος κατεύθυνση μπορεί να υποδειχθεί με μια γενική παραινέση να προσέξουν τα σύμβολα και τα πρόσημα. Αν στην απάντηση κάποιου θέματος απαιτείται γραφική παράσταση και ο υποψήφιος αδυνατεί να γράψει, ο εξεταστής μπορεί να σχεδιάσει τη γραφική παράσταση καθ' υπόδειξη του εξεταζόμενου. Όταν ο εξεταζόμενος καλείται να απαντήσει σε θέματα μαθημάτων όπως είναι η Ιστορία Σύγχρονης Τέχνης, η Υγιεινή κλπ., εφόσον ο εξεταστής διαπιστώνει ότι ο εξεταζόμενος αδυνατεί να αποδώσει το εξεταζόμενο αντικείμενο με συνεχή λόγο, μπορεί να τον εξετάσει με την υποβολή ερωτήσεων, οι οποίες θα τον διευκολύνουν στην διατύπωση των γνώσεων, αλλά δεν θα πρέπει να είναι τέτοιας μορφής που θα υποδεικνύουν την απάντηση. Αν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των θεμάτων ή κατά τη διάρκεια της εξέτασης ο εξεταζόμενος ζητήσει την ανάγνωση κάποιου θέματος, τότε ο επιτηρητής ή ο εξεταστής αντίστοιχα θα μπορούσε να επαναλάβει άλλη μία φορά την ανάγνωση κάποιου θέματος. Κατά την αξιολόγηση – βαθμολόγηση προτείνεται οι υποψήφιοι να συμβουλευονται ιδιαίτερα τις σημειώσεις στο πρόχειρό τους. Στην περίπτωση των υποψηφίων με δυσλεξία ή δυσορθογραφία και εκτός από την περίπτωση των ασκήσεων γραμματικής δεν λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά λάθη.

Επισημαίνεται ότι η ιδιαίτερη αντιμετώπιση των εξεταζόμενων **δεν συνιστά σε καμία περίπτωση επιεική αξιολόγηση ή άλλης μορφής ιδιαίτερη μεταχείριση**, αλλά σκοπεύει μόνο στην παροχή της δυνατότητας να εξωτερικεύσουν τις γνώσεις, τις οποίες λόγω της πάθησής τους αδυνατούν να εξωτερικεύσουν με το γραπτό λόγο. Είναι αυτονόητο ότι, όλοι οι συμμετέχοντες στην επιτροπή εξέτασης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν επιτρέπεται να συμπεριφέρονται περιφρονητικά ή απαξιωτικά έναντι των εξεταζόμενων.

Ε. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Όλοι οι εκπαιδευτικοί Δ.Ε., εφόσον ορισθούν αρμοδίως, υποχρεούνται να συμμετάσχουν στις διαδικασίες των πανελλαδικών εξετάσεων (επιτηρητές, εξεταστές, βαθμολογητές κτλ).

Σε οποιαδήποτε περίπτωση αδυναμίας συμμετοχής τους, οι εκπαιδευτικοί θα προσκομίζουν στη ΔΔΕ γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο ή από Κέντρο Υγείας (στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει παραπλήσιο Δημόσιο Νοσοκομείο), όπου θα αναφέρεται ρητά ο λόγος και το διάστημα της αδυναμίας συμμετοχής.

ΣΤ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΛΥΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

1. Παρακαλούνται οι Διευθυντές των Επαγγελματικών Λυκείων να ενημερώσουν ως προς το συνημμένο έντυπο «ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» τους υποψηφίους που θα εξεταστούν προφορικά στις πανελλαδικές εξετάσεις.

2. Παρακαλούνται οι Πρόεδροι των Επιτροπών Εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να διανείμουν την πρώτη μέρα των πανελλαδικών εξετάσεων το συνημμένο έντυπο «ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» στους υποψηφίους που θα εξεταστούν προφορικά στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ**ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ ΜΑΡΟΥΓΚΑ**Συνημμένα:

1. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (1 σελίδα).
2. Πίνακας κατανομής υποψηφίων ανά ΔΔΕ στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα ΕΠΑΛ

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Μακρή
3. Γεν. Γραμματεία Α/θμιας Β/θμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής
4. Γεν. Δ/νση Ψηφιακών Συστημάτων, Υποδομών & Εξετάσεων
5. Γεν. Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών
6. Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
7. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
8. Δ/νση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
9. Δ/νση Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων, Τμήμα Ε΄
10. Δ/νση Τακτικού Προϋπολογισμού Μ.Π.Δ.Σ.
11. Δ/νση Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων, Τμήμα Β΄

**ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ**

- Οι υποψήφιοι/ες που εμπíπτουν στις διατάξεις για προφορική εξέταση, λόγω της υφιστάμενης φυσικής αδυναμίας τους αδυνατούν να εκφράσουν γραπτά τις γνώσεις τους και γι' αυτό τους παρέχεται η ευκαιρία να τις διατυπώσουν προφορικά. **Κατά τα λοιπά η εξέτασή τους δεν διαφέρει από την εξέταση των υπολοίπων που εξετάζονται γραπτά. Έτσι λοιπόν αυτοί εξετάζονται στα ίδια θέματα με το ίδιο πρόγραμμα και την ίδια διάρκεια εξέτασης με αυτούς που εξετάζονται γραπτά.**
- Οι υποψήφιοι/ες πρέπει να προσέρχονται στα εξεταστικά κέντρα τουλάχιστον μισή ώρα πριν την έναρξη των εξετάσεων, να ακολουθούν τις συστάσεις των εκπαιδευτικών για την κατανομή των υποψηφίων στις σωστές αίθουσες και να έχουν πάντα μαζί τους το **δελτίο εξεταζομένου (καρτελάκι)** και αν επιθυμούν ένα μπουκαλάκι νερό ή αναψυκτικό. Επισημαίνεται ότι η χρήση προστατευτικής μάσκας εντός των εξεταστικών κέντρων είναι υποχρεωτική. Τέλος υπενθυμίζεται η διενέργεια διαγνωστικού ελέγχου (self-test, PCR ή rapid test) μια φορά την εβδομάδα από τους υποψήφιους που συμμετέχουν στις πανελλαδικές καθώς και η προσκόμιση βεβαίωσης αρνητικού τεστ (self-test, PCR ή rapid test) στα εξεταστικά κέντρα.
- Μετά την κατανομή τους στις αίθουσες, τους χορηγείται το τετράδιο και αναγράφουν τα ατομικά τους στοιχεία στους οικείους χώρους (αν αδυνατούν από μόνοι τους βοηθούνται από τους επιτηρητές). Είναι αυτονόητο ότι οι διατάξεις για τις υποχρεώσεις των εξεταζομένων ισχύουν και για τους υποψήφιους με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες από τη στιγμή που θα εισέλθουν στο εξεταστικό κέντρο και μέχρι την ολοκλήρωση της εξέτασής τους.
- Στους/στις εξεταζόμενους/ες παρέχεται χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος είναι τουλάχιστον ίσος με το χρόνο δυνατής αποχώρησης και δεν μπορεί να υπερβεί **τις τρεις (3) ώρες**, προκειμένου να μελετήσουν, να κατανοήσουν τα θέματα και να κρατήσουν, εφόσον το επιθυμούν, σημειώσεις στο τετράδιο τους, για να τις χρησιμοποιήσουν όταν θα προσέλθουν στην επιτροπή προκειμένου να εξεταστούν. Ο/Η επιτηρητής/τρια μπορεί να αναγνώσει τα θέματα, αν αυτό ζητηθεί από τον εξεταζόμενο. Μετά την παρέλευση του χρόνου προετοιμασίας οι υποψήφιοι/ες κλείνουν τα τετράδια και περιμένουν να κληθούν από την επιτροπή.
- Όταν είναι έτοιμοι ή όταν παρέλθει ο τρίωρος χρόνος προετοιμασίας, προσέρχεται ο καθένας ξεχωριστά στην αίθουσα όπου παρευρίσκονται τα μέλη της Επιτροπής Εξέτασης για την αξιολόγησή-βαθμολόγησή του. Στην αίθουσα αυτή παρευρίσκονται υποχρεωτικά τα τρία μέλη, δηλαδή οι δύο βαθμολογητές και ένας τρίτος βαθμολογητής, για την περίπτωση της αναβαθμολόγησης.
- Επίσης στην Επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας (1) ΣΕΕ Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕΣΥ ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΣΥ, για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, όταν ζητηθεί από την Επιτροπή.
- **Η επιτροπή έχει τη δυνατότητα, εφόσον από την πορεία αξιολόγησης – βαθμολόγησης του εξεταζομένου διαπιστώσει ότι είναι βάσιμο το αίτημά του για παράταση του χρόνου αξιολόγησης – βαθμολόγησης, να του παρέχει κάποια παράταση χρόνου η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30') λεπτά.**
- Ο/Η εξεταζόμενος/η αναπτύσσει προφορικά στα τρία μέλη – εξεταστές τις απαντήσεις του στα θέματα, με όποια σειρά επιθυμεί. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των απαντήσεών του μπορεί να συμβουλευτεί τις σημειώσεις του στο τετράδιο. Στην περίπτωση των υποψηφίων με δυσλεξία ή δυσορθογραφία και εκτός από την περίπτωση των ασκήσεων γραμματικής δεν λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά λάθη.
- Αν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των θεμάτων ή κατά τη διάρκεια της εξέτασης ο/η εξεταζόμενος /η ζητήσει την ανάγνωση κάποιου θέματος, τότε ο επιτηρητής ή ο εξεταστής αντίστοιχα θα μπορούσε να επαναλάβει άλλη μία φορά την ανάγνωση κάποιου θέματος.
- Επισημαίνεται ότι η διαφοροποιημένη διαδικασία που προβλέπει η προφορική αξιολόγηση-βαθμολόγηση **δεν συνιστά σε καμία περίπτωση επιεική αξιολόγηση ή άλλης μορφής ιδιαίτερη μεταχείριση**, αλλά σκοπεύει μόνο στην παροχή της δυνατότητας σε αυτούς τους υποψήφιους να εξωτερικεύσουν τις γνώσεις, τις οποίες λόγω της πάθησής τους αδυνατούν να εξωτερικεύσουν με τον γραπτό λόγο.